

Innspill til Prop. 142 S (2024-2025)

Kommuneproposisjonen 2026

Dato: 19.05.2025

Til: Stortinget, Kommunal- og forvaltningskomiteen

Mangel på kapasitet og kompetanse påvirker kommunenes evne til å løse grunnleggende oppgaver og tjenester, muligheten til utvikling og omstilling, og evnen til å ivareta rollen som samfunnsutvikler. Mange kommuner har allerede store utfordringer med å rekruttere ansatte og har mangel på kompetanse i sin kommune. For å kunne levere bedre tjenester til innbyggerne, er det nødvendig med kontinuerlig kompetanseutvikling blant ansatte i offentlig sektor. Livslang læring er essensielt for å sikre at arbeidsstyrken kan tilpasse seg endringer i arbeidsmarkedet gjennom hele yrkeskarrieren. For å utnytte nye digitale verktøy og løsninger, er det nødvendig med både grunnleggende og avansert digital kompetanse.

Behov for en kompetansereform i kommunesektoren

Både i Revidert nasjonalbudsjett 2025 og i Kommuneproposisjonen 2026 anerkjenner regjeringen kommunesektorens utfordringer med å rekruttere tilstrekkelig personell med riktig kompetanse og utfordringene med å levere i møte med større andel tjenestemottakere og færre innbyggere i arbeidsfør alder. Setningene i innledningen over er alle hentet fra de to nevnte dokumentene.

For å levere gode kommunale tjenestene under disse forutsetningene er det behov for en bedre organisering av kommunen, fra overordnet struktur til arbeidsflyt i det enkelte team. For å levere gode tjenester til flere brukere med færre ansatte er det behov for en storstilt satsing på kompetanse i kommunesektoren. En kompetansereform som løfter store grupper ansatte sammen vil gjøre dem i stand til, på lokalt nivå, å finne nye og mer effektive måter å organisere og gjennomføre arbeidet på.

Når ansatte på alle nivåer får fordypet kompetanse innen eget fagfelt, innen ny teknologi og innen planlegging og organisering, er de både alene og sammen bedre rustet til å møte fremtidens utfordringer og bidra til å utvikle løsninger som styrker kommunesektoren.

Utdanningssektoren må involveres

Selv om ingen kommuner er like, har mange de samme utfordringene. Et godt samarbeid mellom kommunesektoren og utdanningssektoren vil avdekke hvilke kompetansebehov som er mest fremtredende og hvor det vil være mulig å planlegge programmer på fylkes- eller regionsnivå. For

de gruppene Delta organiserer vil i utgangspunktet tiltak på fagskolenivå innen teknologi- og helsefag kunne bidra til at de raskt kan løse flere oppgaver og på et høyere nivå i dag.

Oppgavedeling

Faglig kvalitet og kompetanse er nøkkelen til gode offentlige tjenester. Tverrfaglighet og hensiktsmessig oppgavedeling bidrar til mer kvalitet, mer effektiv oppgaveløsning og bærekraftige endringer. Ulike yrkesgrupper og arbeidstakere må få realisert sin kompetanse til beste for virksomhetenes helhetlige mål og resultater. Det innebærer å bruke rett person og rett kompetanse på rett plass.

Særlig i kommunesektoren, med mangel på arbeidskraft, er det nødvendig å legge til rette for bedre oppgavedeling. Gjennomgående arbeid å heve kompetanse hos de ansatte på alle nivåer legger forholdene bedre til rette for å jobbe med oppgavedeling og bedre utnytting av de menneskelige ressursene.

Behov for særskilt finansiering av en kompetansereform

Kommunenes utfordringer med demografi og få ansatte kan ikke løses med penger når de ekstra arbeidstakerne ikke finnes. Å satse på de ansatte man har og å sette dem i stand til å løse nye og flere oppgaver, derimot, er mulig med penger.

Rammevilkårene for kommuneøkonomien er avgjørende for å rekruttere, mobilisere og beholde viktig fagkompetanse i hele og faste stillinger. Skal kommunene rustes til omstilling for å møte demografiendringer, teknologiutviklingen og det grønne skiftet må kommunene ha rammebetingelser som gir rom til arbeid med oppgavedeling.

Det er avgjørende at kommunene settes i stand til å møte de store utfordringene de står foran. Da må kommuneøkonomien være solid. Hverdagen i mange kommuner er krevende, og det vil den fortsatt være med regjeringens opplegg.

Delta forventet en klar styrking av kommuneøkonomien. Regjeringens forslag er ikke i nærheten av å være tilstrekkelig. Kommunene trenger økt økonomisk handlingsrom for å utvikle gode nok tjenester og være attraktive i kampen om arbeidskraften.

I tillegg til en øking av den generelle rammen er det nødvendig at det settes av betydelig statlige midler for en helhetlig kompetansereform i kommunal sektor.

Forslag

Delta foreslår at Stortinget ber Regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2026 å legge frem forslag om og midler til en kompetansereform i kommunal sektor.

Kontaktperson:

Marit Solheim, nestleder, marit.solheim@delta.no, 992 58 944

Øystein Holm-Haagensen, spesialrådgiver, oystein.holm-haagensen@delta.no, 928 17 725